

Sygn. akt II Cz 565/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Dorota Gamrat-Kubeczak

Sędziowie: SO Marzenna Ernest (spr.)

SO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 28 sierpnia 2013 r. w S.

z wniosku Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.

z udziałem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w Goleniowie z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt I Ns 520/12

postanawia

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 565/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2013 r., sygn. akt I Ns 520/12, Sąd Rejonowy w na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Goleniowie sygn. akt I Ns 761/12.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji podniósł, że przed Sądem Rejonowym w Goleniowie toczy się sprawa o zasiedzenie służebności przesyłu z wniosku (...) sp. z o.o. w P. z udziałem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. (sygn. akt I Ns 761/12). Sąd Rejonowy przywołał treść art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. i wskazał, iż przewidziana w tym przepisie podstawa do zawieszenia postępowania zachodzi, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Zależność ta musi być tego rodzaju, że orzeczenie, które ma zapaść winnym postępowaniu cywilnym, będzie prejudykatem, czyli podstawą rozstrzygnięcia sprawy, w której ma być zawieszona postępowanie. Ponieważ niniejsza sprawa dotyczy ustanowienia służebności przesyłu rozstrzygnięcie niniejszej sprawy zależy od wyniku postępowania w sprawie o zasiedzenie służebności, przedmiot postępowania prejedycjalnego - sygn. akt I Ns 761/12, stanowi element podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu o ustanowienie służebności przesyłu. Sąd Rejonowy podzielił stanowisko prezentowane przez pełnomocnika wnioskodawcy w zakresie dopuszczalności ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w ramach niniejszego postępowania niemniej jednak ustalenia takie czyniłby Sąd gdyby nie toczyła się oddzielna sprawa o zasiedzenie służebności. Mając na uwadze,

że sprawa o zasiedzenie służebności zawisła przed Sądem Rejonowym w Goleniowie, Sąd na podstawie art. 177 § 1 pkt. 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w niniejszej sprawie.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła wnioskodawczyni. Zarzucając zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisu art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. przez błędne jego zastosowanie, wnioskodawczyni wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku uczestniczki o zawieszenie postępowania, a nadto o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu skarżąca wywodziła, iż w sprawie niniejszej wystąpiła o ustanowienie na rzecz (...) spółki z o.o. służebności przesyłu na działkach nr (...), zaś w sprawie I Ns 761/12 E. wystąpiła o stwierdzenie, że służebność tę E. nabyła w drodze zasiedzenia. Kwestia nabycia czy też nienabycia przez E. służebności przesyłu w drodze zasiedzenia ma oczywiście istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy o ustanowienie tej służebności, jednak wbrew stanowisku Sądu, Sąd w kwestii zasiedzenia służebności przesyłu nie musi odwoływać do żadnych innych postępowań, a w szczególności do postępowania toczącego się w sprawie I Ns 761/12. Kwestia zasiedzenia służebności przesyłu przez E. może być bowiem oceniona samodzielnie przez Sąd rozpoznający sprawę niniejszą. Skarżąca podniosła, iż w sposób wyraźny i stanowczy wypowiedział się na ten temat Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 grudnia 2008 r. (II CSK 389/08) stwierdzając, że /cyt./: „Istnieje dopuszczalność ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż w postępowaniu o zasiedzenie”. W wyroku tym Sąd Najwyższy odwołał się też do wcześniejszych swoich orzeczeń, w których zajmował takie samo stanowisko, a mianowicie do uchwały składu 7 sędziów z dnia 10 lutego 1951 r. (sygn. akt ŁC 741/50), uchwały z dnia 20 marca 1969 r. - III CZP II/69, oraz uchwały z dnia 21 października 1994 r. - III CZP 132/94 (orzeczenia przytoczone za: LEX nr 484715). Linia orzecznictwa Sądu Najwyższego w omawianej kwestii jest zatem od ponad 60 lat utrwalona i ugruntowana. Jest więc rzeczą zaskakującą, że w sprawie niniejszej Sąd uwzględnił wniosek uczestniczki o zawieszenie postępowania. Tym bardziej, że w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd przyznał, iż podziela pogląd pełnomocnika Spółdzielni, że w ramach niniejszego postępowania Sąd jest władny samodzielnie ustalić czy zasiedzenie służebności przesyłu nastąpiło czy nie. W ocenie skarżącej, usprawiedliwieniem zawieszenia postępowania w tej sprawie nie może być toczenie się „oddzielnej sprawy o zasiedzenie służebności”, na co niesłusznie powołuje się Sąd Rejonowy w Goleniowie w zaskarżonym postanowieniu. Zgodnie z art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. postępowanie można zawiesić tylko wtedy, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania, a nie dlatego, że jakieś inne postępowanie „się toczy”. Skoro - jak wyżej wykazano i co potwierdza również sam Sąd - wynik postępowania w sprawie I Ns 520/12 nie jest zależny od wyniku postępowania w sprawie I Ns 761/12 (bo ustaleń dotyczących zasiedzenia Sąd może dokonać samodzielnie w sprawie I Ns 520/12), to nie można na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawieszać postępowania w sprawie I Ns 520/12 z powodu postępowania I Ns 761/12. Jeśli chodzi o relacje zachodzące między sprawami I Ns 520/12 i I Ns 761/12, to skarżąca przypominała, że niniejsza sprawa z wniosku Spółdzielni o ustanowienie służebności przesyłu została wszczęta w dniu 12 czerwca 2012 r. W piśmie procesowym z dnia 20 września 2012 r. E. wniosła o oddalenie wniosku Spółdzielni twierdząc, że służebność przesyłu została nabyta w drodze zasiedzenia. Zatem kwestia zasiedzenia służebności przesyłu przez E. jest już przedmiotem postępowania sądowego w sprawie I Ns 520/12. A skoro tak, to nie było potrzeby ani podstaw do wytaczania „oddzielnej” sprawy sądowej dotyczącej tej samej kwestii zasiedzenia służebności przesyłu. Tymczasem w dniu 02 października 2012 r. E. złożyła w Sądzie wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wniosek E. o stwierdzenie zasiedzenia służebności w sprawie I Ns 761/12 winien być odrzucony. Ponadto skarżąca podniosła, że w zaskarżonym postanowieniu Sąd wskazał, iż postanowienie to wydaje na wniosek uczestnika o zawieszenie postępowania. Tymczasem postępowanie Sąd zawiesił na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., który to przepis przewiduje zawieszenie postępowania z urzędu, a nie na wniosek. Przedstawiając powyższe, mając na uwadze nie tylko niewłaściwy tryb wydania zaskarżonego postanowienia, ale przede wszystkim wykazany wyżej brak przewidzianych prawem przesłanek do zawieszenia postępowania, skarżąca wniosła, jak na wstępie.

W odpowiedzi na zażalenie uczestniczka postępowania (...) spółka z o.o. w P. wniosła o oddalenie zażalenia i wniosków w nim zawartych w całości, a nadto o przyznanie od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki (...) spółki z o. o. w P. kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu uczestniczka wywodziła, iż w niniejszej sprawie, w której wnioskodawczyni domaga się ustanowienia na jej rzecz służebności przesyłu w związku z lokalizacją na przedmiotowych nieruchomościach urządzeń energetycznych, rozstrzygnięcie kwestii posiadanego przez uczestniczkę tytułu prawnego do tych nieruchomości nabytego przez nią w drodze zasiedzenia ma oczywiście zasadnicze znaczenie dla dalszego procedowania w sprawie. A skoro postępowanie, które tej kwestii dotyczy jest już w toku to rzecz jasna rozstrzygnięcie, jakie w tej sprawie zapadnie nie może pozostawać obojętne dla wyniku niniejszego postępowania. Orzeczenie jakie zapadnie w sprawie o zasiedzenie będzie miało charakter deklaratoryjny stwierdzając jedynie pewien istniejący stan rzeczy, a orzeczenie w sprawie, której przedmiotem pozostaje wniosek o ustanowienie służebności przesyłu ma charakter konstytutywny, bo dopiero kształtuje tę instytucję dotychczas nieistniejącą w stosunku do danego gruntu. W świetle powyższego, w ocenie uczestniczki postępowania, bezzasadne są twierdzenia wnioskodawczyni, iż do zawieszenia niniejszego postępowania doszło niesłusznie, bo wynik ww. sprawy nie zależy od tej zawisłej przez Sądem Rejonowym w przedmiocie zasiedzenia. Podobnie także chybione jest stanowisko wnioskodawczyni, jakoby Sąd samodzielnie mógł rozstrzygnąć podniesiony w niniejszym postępowaniu zarzut zasiedzenia. Do tego bowiem obowiązany byłby tylko w sytuacji braku odrębnego postępowania co do kwestii zasiedzenia. Zdaniem uczestniczki postępowania, nie budzi jakiegokolwiek wątpliwości zasadność, celowość oraz konieczność zawieszenia niniejszego postępowania do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w przedmiocie zasiedzenia, albowiem ustalenie czy uczestniczka posiada już tytuł prawny do części nieruchomości wnioskodawczyni stanowi podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Marginalnie uczestniczka postępowania podniosła, iż dalsze prowadzenie postępowania w niniejszej sprawie przy pominięciu okoliczności zawisnięcia postępowania w przedmiocie zasiedzenia godziłoby chociażby w takie reguły procedury cywilnej jak zasada ekonomiki procesowej, gdyż jego kontynuacja wiązałaby się z prowadzeniem dowodu z opinii biegłych, a to ze znacznymi kosztami oraz czasem na ich oczekiwanie, które mogłoby okazać się w ostateczności bezcelowe. Co zaś się tyczy końcowych wywodów wnioskodawczyni w zakresie podstaw do odrzucenia wniosku inicjującego postępowanie aktualnie zawisłego przez Sądem Rejonowym w Goleniowie pod sygn. akt I Ns 761/12, to uwaga ta nie ma jakiegokolwiek znaczenia dla rozstrzygnięcia prawidłowości zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie podobnie jak twierdzenia co do wadliwego trybu wydania zaskarżonego postanowienia, które, w ocenie uczestniczki, świadczą o wadliwej interpretacji przez wnioskodawczynię komentowanych przepisów procedury cywilnej.

W piśmie procesowym z dnia 12 kwietnia 2013 r. wnioskodawczyni podtrzymała wniesione zażalenie w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia wszczętego przez uczestniczkę postępowania o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu. Wbrew stanowisku skarżącej, Sąd Rejonowy zawiesił postępowanie z urzędu na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c.. Zauważyć trzeba, iż wniosek uczestniczki zawarty w piśmie procesowym z dnia 09 listopada 2012 r. dotyczył zwieszenia postępowania na tej właśnie podstawie.

W świetle art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., sąd może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego. Zatem zgodnie z tą regulacją nawet jeżeli rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy zależy od rozstrzygnięcia, jakie może zapaść w innej sprawie, sąd powinien ocenić, czy należy zawiesić postępowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., sygn. akt II CSK 141/05, LEX nr 201027). Ponadto w wyroku z dnia 25 stycznia 2007 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 819/06 (LEX nr 516527) Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał, iż przepis art. 177 § 1 k.p.c. nie obliuguje sądu, lecz stwarza mu możliwość zawieszenia postępowania w określonych przypadkach. Nie oznacza to pozostawienia kwestii zawieszenia do dowolnego uznania, lecz nakłada na sąd obowiązek rozważenia wszystkich okoliczności i wydania decyzji w danej sytuacji celowej.

Wbrew stanowisku skarżącej, w niniejszej sprawie niewątpliwie celowe jest zawieszenie postępowania o ustanowienie służebności przesyłu do czasu zakończenia sprawy o stwierdzenie zasiedzenia wymienionej służebności, a zatem stwierdzenia prawa rzeczowego uczestniczki do korzystania z nieruchomości. O ile rację ma skarżąca, iż Sąd

rozpoznający niniejszą sprawę mógłby dokonać własnych ustaleń, czy i ewentualnie na jakich zasadach nastąpiło już nabycie służebności przez uczestniczkę, o tyle w sytuacji, kiedy te same ustalenia będą przedmiotem innego, toczącego się już postępowania sądowego o stwierdzenie zasiedzenia, celowość zawieszenia wynika z ekonomii procesowej, eliminując równocześnie możliwość rozbieżności ocen.

Odnosząc się w tym miejscu do zarzutu, iż zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., wniosek E. o stwierdzenie zasiedzenia służebności w sprawie o sygn. akt I Ns 761/12 winien być odrzucony, to zarzut ten winien być podniesiony w sprawie I Ns 761/12, a nie zaś w ramach zażalenia na postanowienie w przedmiocie zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie. Niemniej, w ocenie Sądu Okręgowego, nieekonomiczne jest rozpoznawanie w tym postępowaniu zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu bez uprzedniego prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy o stwierdzenie zasiedzenia tej służebności, albowiem takie orzeczenie będzie skuteczne w stosunku do każdego podmiotu a nie tylko wobec Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G.. Nie budzi natomiast wątpliwości, iż sprawa o sygn. akt I Ns 761/12 jest toku i ewentualne uwzględnienie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia rzutować będzie na ocenę tytułu prawnego uczestniczki do korzystania z nieruchomości wnioskodawczyni, a więc zasadność wniosku o ustanowienie służebności przesyłu. W sytuacji zatem, kiedy rozstrzygnięcie w innej sprawie cywilnej w istocie zdeterminuje zasadność zgłoszonego przez skarżącą żądania, zawieszenie tego postępowania jest jak najbardziej celowe.

Mając zatem na względzie merytoryczną poprawność zaskarżonego postanowienia, jak i jego zgodność z normami procedury cywilnej, należało na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zażalenie oddalić.

Sąd Okręgowy nie orzekł o kosztach postępowania, albowiem niniejsze postanowienie nie jest kończącym postępowanie w sprawie.

Sygn. akt II Cz 565/13

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić;
2. odpis postanowienia doręczyć: pełnomocnikom stron
3. akta odesłać SR po nadejściu zwrotnych potwierdzeń odbioru;
4. do zbioru.